

Quick scan flora en fauna

Regenboogweg te Nieuwe Wetering

Opdrachtgever: Buro SRO

24 september 2012

projectnummer 04.11.10

Naam product: Quick scan flora en fauna
Locatie: Regenboogweg te Nieuwe Wetering
Opdrachtgever: Buro SRO

Opdrachtnemer: Laneco
Ons kenmerk: 04.11.10
Projectleider: ir. D van Pijkeren
Contact: DvPijkeren@Laneco.nl

INHOUD

1	INLEIDING	1
1.1	AANLEIDING	1
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	1
2	WETTELIJK KADER	5
2.1	GEBIEDSBESCHERMING	5
2.2	SOORTENBESCHERMING	5
3	TOETSING	8
3.1	ONDERZOEKSMETHODIEK	8
3.2	GEBIEDSBESCHERMING	8
3.3	SOORTENBESCHERMING	9
4	CONCLUSIE	15
4.1	GEBIEDSBESCHERMING	15
4.2	SOORTENBESCHERMING	15
4.3	CONSEQUENTIES	16
4.4	AANBEVELINGEN	18

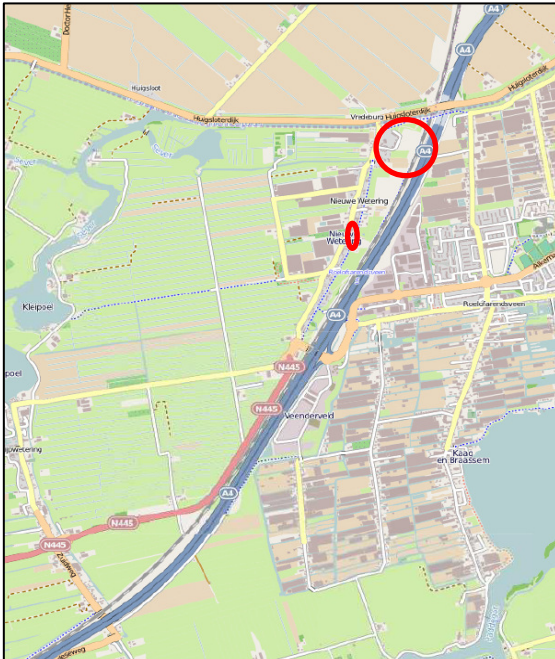
BIJLAGEN:

Bijlage 1: literatuurlijst

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In Nieuwe Wetering zijn in 6 verschillende deelgebieden ruimtelijke ingrepen voorgenomen. De meeste liggen in de omgeving van de Regenboogweg. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving.

Globale ligging plangebied (Kaart; Open Streetmaps, Luchtfoto Google Earth)

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning, uitspraken worden gedaan over de geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving. Tijdens deze quick scan is door middel van bevissing van een te dempen watergang met een schepnet ene gerichte veldinventarisatie uitgevoerd naar vissen.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Nieuwe Wetering (gemeente Kaag en Braassem, provincie Zuid-Holland) ligt tegen een uitgestrekt poldergebied tussen de verschillende grotere meren als de Kagerplassen en het Braassemmeer in. Het dorp leunt als het ware tegen de snelweg A4 en de HSL spoorlijn aan. Ten westen van de snelweg en de spoorlijn ligt het dorp Roelofarendsveen.

De verschillende deelgebieden worden kort, apart van elkaar beschreven:

Deelgebied 1:

Deelgebied 1 bestaat uit een kleine paarden/schapevelden met enkele lage opstallen (ongeveer 1,5 meter hoog) tussen de Ringvaart en de Molendijk. De gebouwtjes zijn enkelwandige houten gebouwtjes die zijn gedekt met pannen en golfplaten. De weide is een enigszins verruigde weide die intensief wordt begraaasd door het aanwezige vee.

Indrukken van het plangebied (foto's Laneco).

Deelgebied 2:

Deelgebied 2 betreft een grotere schapevelden tussen de nieuwbouwwijk aan de Regenboogweg en de Molendijk in. De weide bestaat uit engels raaigras (*Lolium perenne*) zonder veen andere soorten als tussenbegroeiing. Een korte doorlopende arm van de aanliggende watergang tegen de Regenboogweg maakt ook onderdeel uit van het deelgebied.

Indrukken van het plangebied (foto's Laneco).

Deelgebied 3:

Deelgebied 3 bestaat uit een verruigd grasveld naast de school aan de Noordveenweg. Bij de entree van het deelgebied, wat ook de entree is van de school, staan twee oudere paardekastanjabomen (*Aesculus hippocastanum*) naast de brug. Aan de rand van het plangebied tegen de school staan enkele oude lindes (*Tilia spec.*) met een stamdoorsnede van 40-60 cm. In het grasveld staan enkele vruchtenbomen als pruim (*Prunus spec*) en kers (*Prunus spec*), een eik (*Quercus robur*) (stamdoorsnede 20 cm), jonge berken (*Betula pubescens*) en een braamstruweel (*Fructus spec*).

Indrukken van het plangebied (foto's Laneco).

Deelgebied 4:

Deelgebied 4 bestaat uit de berm van een wat bredere watergang en een naastgelegen heuvel die is aangelegd na de aanleg van de HSL spoorlijn. De berm van de watergang was ten tijde van het veldbezoek recent gemaaid, en de watergang was geschoond. De watergang die op de tekening door het gebied loopt is niet meer aanwezig. De heuvel is beplant met een variatie aan jonge bomen en struiken bestaande uit inheemse soorten. De bomen en struiken zijn pas enkele jaren oud.

Indrukken van het plangebied (foto's Laneco).

Deelgebied 5:

Deelgebied 5 bestaat uit een zalencentrum/cultureel centrum wat in een oude boerderij met aanbouw is gevestigd. De locatie ligt tussen de Noordveenweg en de Voorweg in, en is gevestigd op nummer 90 aan de Noordveenweg. De locatie is geheel verhard en bebouwd. Het oude boerenwoonhuis maakt geen onderdeel uit van het plan. De noordzijde van de oude stal is niet in een erg goede staat; de rest is goed onderhouden.

Indrukken van het plangebied (foto's Laneco).

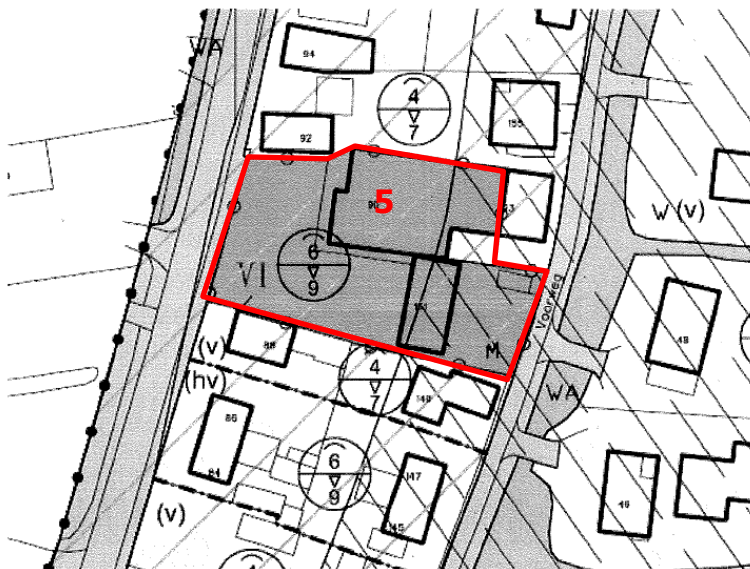
Deelgebied 6:

Deelgebied 6 bestaat uit een klein grasveld tussen enkele woningen aan de Regenboogweg. Het grasveld wordt beheer als gazon.

Wijzigingsbevoegdheden I t/m IV

Wijzigingsbevoegdheid VI

Situering van 5 van de deelgebieden

De exacte invulling van de deelgebieden is nog niet bekend. De deelgebieden worden bestemd als gebied voor woningbouw.

2 WETTELIJK KADER

2.1 GEBIEDSBESCHERMING

2.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is geworden. Hierin zijn de reeds bestaande natuurmonumenten al eerder opgenomen. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.1.2 *Ecologische hoofdstructuur*

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen (Nee-tenzij principe). Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

In de provincie Zuid-Holland zijn ook weidevogelgebieden aangewezen. Deze "beheersgebieden" maken volgens de Nota Ruimte ook onderdeel uit van de EHS. De beheersgebieden zijn opgenomen in de provinciale Structuurvisie.

2.2 SOORTENBESCHERMING

2.2.1 *Wettelijk kader*

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend.

De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

2.2.2 **Procedurele gevolgen**

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Denk daarbij aan soorten zoals konijn, veldmuis, egel, ree, bruine kikker en kleine watersalamander. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast.
- beschermingscategorie 2:
Voor beschermde soorten die niet zo algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen (bijvoorbeeld eekhoorn, steenmarter en wild zwijn), geldt de vrijstelling alleen als er een goedgekeurde gedragscode is. Organisaties die geen gebruik willen maken van een gedragscode, moeten, voor ingrepen die leiden tot verstoring of aantasting van deze soorten, een ontheffing aanvragen.
- beschermingscategorie 3:
Voor ongeveer honderd zeldzame soorten (o.a. das, boommarter) geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Dan is meestal een ontheffing van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit nodig, met uitgebreide toetsing.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Uit uitspraken van de Raad van State blijkt dat volgens Europese richtlijnen (Vogel- en Habitatrichtlijn) het verlenen van een ontheffing voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn niet altijd mogelijk is. De nieuwe beleidslijn van LNV is er daarom op gericht om voor deze soorten door mitigatie en compensatie, negatieve effecten te voorkomen.

Artikel 2 van de Flora- en faunawet is een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via Natuurloket (www.natuurloket.nl) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven alleen een indicatie. Daarom is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar het onderzoek vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecooloog.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen, 1992), de Atlas van Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997) gegevens van Ravon (2007) en andere beschikbare bronnen voor verspreidingsgegevens. De meeste gegevens zijn globale verspreidingsgegevens. Bijlage 2 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 21 juli 2011 heeft een ecooloog van Laneco het gebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

Gericht onderzoek vissen

Tijdens dit veldonderzoek is verder gericht onderzocht of er in de watergang die voor een klein deel worden gedempt, beschermde vissoorten aanwezig zijn. De watergang is op meerdere plaatsen bemonsterd met een schepnet. De vissen zijn vervolgens op naam gebracht en teruggezet. Deze methode sluit aan bij de onderzoeksmethode zoals beschreven in Ravon, 2006.

3.2 GEBIEDSBESCHERMING

3.2.1 *Natuurbeschermingswet*

Het dichtstbijzijnde gebied wat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is het Natura2000 gebied De Wilck, op ongeveer 11 kilometer afstand van het plangebied (en de verschillende deelgebieden).

Het gebied De Wilck is 116 ha groot en bestaat uit vochtige en natte graslanden. De Wilck maakt deel uit van het Hollands-Utrechtse veenweidegebied. De deelgebieden in Nieuwe Wetering hebben geen relatie met dit kwetsbare natuurgebied. De weiden zijn grotendeels gecultiveerd en worden vrij intensief gebruikt. Gezien de afstand en omdat vooral lokaal effecten op natuur worden verwacht als gevolg van woningbouw, zijn effecten op dit Natura2000 gebied uit te sluiten.

3.2.2 *Ecologische Hoofdstructuur*

In en in de directe omgeving van Nieuwe Wetering zijn geen gebieden aange-
wezen als onderdeel van de EHS of als weidevogelgebied. Negatieve effecten
op de EHS kunnen als gevolg van de lokale aard van de ingreep worden uitges-
loten.

3.3 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse
van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op be-
schermde planten en dieren. De beoogde ontwikkeling kan (indirecte) aantast-
ing of verstoring van verblijfplaatsen en leefgebied tot gevolg hebben.

3.3.1 *Vaatplanten*

Er zijn tijdens het veldbezoek in het groei- en bloeiseizoen geen beschermde
plantensoorten waargenomen in de verschillende deelgebieden. Twee van de
deelgebieden bestaan uit vrij intensief gebruikte paarden- en schapenweides.
Hoewel er wel sprake is van enige verruiging, worden vanwege het intensieve
gebruik en de vermesting beschermde soorten niet verwacht. In deelgebied 6
is een gazon aanwezig; en is sprake van een door menen beïnvloede situatie
waarin beschermde soorten kunnen worden uitgesloten. Langs de waterkant
in andere deelgebieden staan riet (*Phragmites australis*), gele lis (*Iris pseu-
datorus*) en wilgenroosje (*Chamerion angustifolium*). In deelgebied 3, naast
de school, is een wat kruidige vegetatie aanwezig, die alsnog vrij voedselrijk
is. Er is onder andere witte klaver (*Trifolium repens*), zevenblad (*Aegopodium
podagraria*) en ridderzuring
(*Rumex obtusifolius*) aanwezig. Ook in dit biotoop, wat zich toch
wat kenmerkt als voedselrijk
biotoop, worden geen be-
schermde plantensoorten ver-
wacht. Het deelgebied 4, is een
nog vrij ontstabiel, en ook wat
voedselrijk biotoop zonder bij-
zondere structuren. Ook hier
worden geen beschermde plan-
ten verwacht. Het cultureel cen-
trum, deelgebied 5, is geheel
verhard en bebouwd. Natuurlijke
plantengroei is hier nauwelijks aanwezig. Ook op het oude gebouw zijn geen
beschermde muurplanten geconstateerd.

Begroeiing met witte klaver in deelgebied 3

Conclusie

In geen van de deelgebieden zijn beschermde planten gevonden. De aanwe-
zige planten zijn kenmerkend voor een enigszins voedselrijk en door mensen
beïnvloed biotoop. Strikt beschermde planten worden gezien het intensieve
gebruik, de voedselrijke omstandigheden en menselijke invloeden, niet ver-
wacht.

3.3.2 **Grondgebonden zoogdieren**

Omdat in alle deelgebieden wel enige dekking aanwezig is in de vorm van ruig gras, slootkanten of een heg, kunnen verschillende algemeen voorkomende beschermde soorten voor komen in het plangebied. Het gaat dan om soorten als egel (*Erinaceus europaeus*), mol (*Talpa europea*) en verschillende algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen (Broekhuizen, 1992). Verblijfplaatsen van deze soorten mogen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast.

Volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen, 1992, VZZ e.d.) komen alleen de strikt beschermde zoogdiersoorten waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) en noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*) in de omgeving voorkomen. De waterspitsmuis en de noordse woelmuis verblijven langs natuurlijke watergangen en in moerassen en soms in natte weides. In en direct nabij deel-

Oever tussen deelgebied 2 en 4

gebied 6 is geen water aanwezig. De weides in de andere deelgebieden zijn allen niet erg nat; ten tijde van het veldbezoek in een natte zomerperiode waren geen zichtbare nattere delen aanwezig. De waterkanten in de deelgebieden 1, 2, 3 en 4, zijn vrij steil, deels beschoeid en zonder een brede natuurlijke ruigterand. De overgang naar het water bestaat uit een rietstrook van een tiental centimeters. Ze zijn daarom niet geschikt voor de waterspitsmuis en de noordse woelmuis. Deze, maar ook andere strikt beschermde grondgebonden zoogdieren worden niet verwacht in een van de deelgebieden.

Conclusie

Er zijn geen strikt beschermde grondgebonden zoogdieren te verwachten. Van algemeen voorkomende beschermde soorten mogen verblijfplaatsen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast.

3.3.3 **Vleermuizen**

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten en boom-bewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken.

Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders. Alle vleermuizen zijn strikt (tabel 3) beschermd door de Flora- en faunawet.

Volgens verspreidingsgegevens (Limpens, 1997) komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*). Van deze soorten zijn de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis en de rosse vleermuis boombewonende soorten. De overige soorten zijn gebouwbewonend.

In de verschillende deelgebieden is alleen in deelgebied 5 een gebouw aanwezig. Tijdens het veldbezoek waren het pand en de zolder van de boerenschuur niet toegankelijk. Aan de voorzijde zijn nauwelijks toegangen aanwezig; echter, losse pannen en openingen onder het dakbeschot aan de noordzijde maken toegang tot het gebouw (spouwmuur en zolder) voor vleermuizen mogelijk. Bij sloop van de bebouwing kunnen deze verblijfplaatsen worden aangetast.

Verder zijn alleen in deelgebied 3, oude bomen (kastanjes en lindes) aanwezig die geschikte holtes kunnen bevatten die als verblijfplaats voor vleermuizen dienst kunnen doen. Bij kap van de bomen kunnen verblijfplaatsen worden aangetast.

Verder kunnen alle deelgebieden dienst doen als foerageerplaats voor verschillende van de bovengenoemde soorten. Aangezien er voldoende alternatieven zijn, is geen sprake van indirecte aantasting van verblijfplaatsen bij bebouwing van de deelgebieden. Ook doorgaande lijnelementen van water of groen zijn niet aanwezig. Vliegroutes worden daarom niet verwacht.

Conclusie

Bij de kap van oude bomen in deelgebied 3, en de sloop-verbouw van bebouwing in deelgebied 5 kunnen verblijfplaatsen van strikt beschermde vleermuizen worden aangetast. Nader onderzoek kan uitsluitsel geven over de aanwezigheid van vleermuizen in deze deelgebieden.

3.3.4 Vogels

In en om de deelgebieden zijn tijdens het veldbezoek verschillende algemeen voorkomende stads/ en watervogels gehoord en/of gezien. Alle vogelsoorten zijn beschermd. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen van vogels tijdens het broedseizoen. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen van half maart tot half juli.

Daarnaast is van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd (LNV, 2009), dus ook buiten het broedseizoen. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).

2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Verder is door het ministerie een aantal vogelsoorten aangewezen die niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan inventarisatie wel gewenst is (Categorie 5). Van deze soorten mag bij ruimtelijke ingrepen geen sprake zijn van een significante aantasting van de lokale populatie.

In de deelgebieden kan van deze lijst van jaarrond beschermde soorten, gezien de habitats en omgeving de steenuil voorkomen. Het gaat dan niet zozeer om verblijfplaatsen, maar om leefgebied wat een directe relatie heeft met een eventuele nabijgelegen verblijfplaats. Bebouwing van de weiljes, die ideaal zijn als foerageergebied, kan een indirecte aantasting van verblijfplaatsen betekenen. Ook moet worden meegenomen dat op andere plaatsen in Nieuwe Wetering woningbouw mogelijk wordt gemaakt, waarbij ook leefgebied van deze uilensoort aangetast kan worden. Deelgebied 6 is niet geschikt voor deze soort vanwege de ligging tussen huizen; de straatverlichting en het beheer als gazon.

Van de andere jaarrond beschermde soorten die aan de randen van dorpen voor kunnen komen ontbreken voor de verschillende andere roofvogels en uilen geschikte broedplaatsen. Gezien de grote actieradius van deze soorten is het verlies van leefgebied voor deze soorten te verwaarlozen. Voor de grote gele kwikstaart ontbreken sluisjes en snel stromende watertjes.

De huismus en de gierzwaluw kunnen in omliggende bebouwing broeden. In deelgebied 5 zijn ze tijdens het veldbezoek in niet gehoord of gezien. Er lijken onder het dak nauwelijks ruimtes aanwezig te zijn die kunnen dienen als broedplaats. In andere deelgebieden zullen deze gebouwbewonende soorten niet broeden.

Van de niet jaarrond beschermde soorten uit categorie 5 worden geen grote populaties verwacht op de locaties; soorten van deze lijst die voor kunnen komen in de deelgebieden zijn huiszwaluw en koolmees. Deze zijn niet (huiszwaluw) of niet in groten getale (koolmees, pimpelmees) aangetroffen in de deelgebieden.

Conclusie

Als gevolg van bebouwing van de deelgebieden 1, 2, 3 en 4 kan foerageergebied van de steenuil en de kerkuil worden aangetast. Om de aanwezigheid te specificeren is nader onderzoek naar de aanwezigheid van nestplaatsen/territoria van deze soorten nodig.

3.3.5 **Amfibieën**

Gezien de aanwezigheid van enkele watergangen nabij de deelgebieden kunnen enkele algemeen voorkomende amfibieënsoorten als bruine kikker (*Rana temporaria*), gewone pad (*Bufo bufo*) en bastaard kikker (*Rana esculenta*) aanwezig zijn in het plangebied (Ravon, 2007). Tijdens het veldbezoek in juli zijn ook verschillende bastaardkikkers en larven waargenomen in deelgebied 2 tijdens het onderzoek naar vissen, evenals larven van de kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*).

Verblijfplaatsen van deze algemeen voorkomende beschermde soorten mogen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast bij ruimtelijke ingrepen.

Volgens verspreidingsgegevens van Ravon komt in de omgeving de strikt beschermde rugstreeppad (*Bufo calamita*) van nature voor. Deze pionierssoort plant zich voort in ondiepe poelen, en overwintert in vergraafbaar zand. Omdat in de deelgebieden alleen watergangen aanwezig zijn, en geen natte, ondiepe delen waar tijdelijk water in blijft staan, wordt deze soort niet verwacht. Andere strikt beschermde amfibieën worden op basis van verspreidingsgegevens en de aanwezige biotopen niet verwacht.

Het is wel aan te bevelen om de bouwplaatsen in de toekomst zo kort mogelijk braak te laten liggen om kolonisatie door deze soort te voorkomen indien uit onderzoek blijkt dat ze buiten het plangebied wel voorkomen. Het is wel aan te bevelen om de bouwplaatsen in de toekomst zo kort mogelijk braak te laten liggen om kolonisatie door deze soort te voorkomen, omdat ze mogelijk in lage dichtheden wel in de omgeving voorkomen. De tijdens de bouw aan te leggen zandcunetten maken de deelgebieden wel aantrekkelijk voor deze soort.

Conclusie:

Strikt beschermde amfibieën worden niet verwacht. Van algemeen voorkomende beschermde soorten mogen verblijfplaatsen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast.

3.3.6 **Reptielen**

Het enige reptiel wat in de omgeving voor kan komen is de ringslang (*Natrix natrix*) (Ravon, 2007). Deze soort leeft in waterrijke gebieden en zoekt zijn voedsel daar veelal in natuurlijke, structuurrijke sloten. De ringslang plant zich voort in broeihopen (waaronder compost- en mesthopen). De watergangen en weiden in de deelgebieden hebben nauwelijks oeverbegroeiing en zijn suboptimaal geschikt als leefgebied voor deze soort. Het is niet de verwachting dat de deelgebieden een belangrijk onderdeel van het leefgebied van deze soort vormen. De watergangen blijven ook in de toekomst grotendeels geschikt als leefgebied voor deze soort. Permanente effecten op de soort als gevolg van de ingreep worden daarom niet verwacht.

Conclusie:

Er zijn geen effecten op reptielen te verwachten.

3.3.7 **Vissen**

In de voorgenomen plannen wordt een deel van de watergang in deelgebied 2 gedempt. Deze watergang heeft geen open verbinding met de aanliggende hoofdwatergang tussen de deelgebieden 2 en 4. Er is onderzocht of er beschermde soorten vissen in deze watergang aanwezig waren. De watergang is onderzocht op de aanwezigheid van vissen door inventarisatie met een schepnet. In deze watergang zijn de volgende soorten aangetroffen:

<i>Soort</i>	<i>Wetenschappelijke naam</i>	<i>Aantal</i>	<i>Beschermd</i>
Tien doornige stekelbaars	Pungitius pungitius	20 +	Nee

Er is veel waterpest en dichte bedekking van kroos aanwezig in deze watergang, wijzend op een voedselrijke situatie. Verder is er een dikke laag donker slib aanwezig.

In een aanliggende watergang ten zuiden van deelgebied 3 is tijdens een korte verkenning de beschermde kleine modderkruiper aangetroffen. De betreffende watergang was recent geschoond, stroomde goed door en had een zandige bodem. Beschermde soorten worden vanwege een sluisje niet in de te dempen sloot verwacht. Als echter ingrepen in andere watergangen plaatsvinden zijn aanvullend onderzoek en maatregelen noodzakelijk.

Conclusie

In de te dempen sloot zijn geen beschermde soorten aangetroffen tijdens gericht onderzoek. Als in andere watergangen (in andere deelgebieden) echter wel ingrepen worden voorzien, is nader onderzoek en zijn extra maatregelen noodzakelijk vanwege de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.3.8 **Insecten (vlinders, libellen) en overige soortengroepen**

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Dergelijke biotopen zijn in de deelgebieden niet aanwezig.

Ook andere beschermde soorten als mollusken kunnen worden uitgesloten in de deelgebieden.

4 CONCLUSIE

Op 6 locaties in Nieuwe Wetering, waarvan de meeste aan en rond de Regenboogweg, is de nieuwbouw van woningen voorgenomen. Voor de bestemmingsplanwijziging is onderzoek naar natuurwaarden één van de haalbaarheidsonderzoeken en moeten de consequenties met betrekking tot de natuur wet- en regelgeving in beeld zijn gebracht.

4.1 GEBIEDSBESCHERMING

4.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

De deelgebieden liggen op 11 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura2000 gebied. Gezien de afstand en de lokale aard van de ingreep zijn er geen negatieve effecten op dit in de Natuurbeschermingswet 1998 beschermde gebied te verwachten.

4.1.2 *Ecologische hoofdstructuur*

De deelgebieden ook niet in of op korte afstand van de EHS. Er zijn ook geen effecten op verder weg gelegen delen van de EHS te verwachten.

4.2 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast.

De meeste mogelijk voorkomende beschermde soorten als egel, mol, muizen en spitsmuizen, kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en bastaard kikker vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een landelijk vrijstellingsbesluit mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Deze vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen voor artikel 8 t/m 12 van de wet, voor alle soorten in tabel 1 van de Flora- en faunawet.

Van de meer strikt beschermde soorten kunnen vleermuizen (foeragerend en verblijfplaatsen in bomen en een gebouw) en belangrijke onderdelen van het leefgebied van (jaarrond beschermde) vogels niet op voorhand in het plangebied worden uitgesloten. Voor alle vogels moet rekening gehouden worden met het broedseizoen. Nesten en belangrijke onderdelen van leefgebied de steenuil en de kerkuil zijn ook buiten het broedseizoen (jaarrond) beschermd; daarom is nader onderzoek nodig om of en waar territoria aanwezig zijn.

In het te dempen slootdeel, wat door een sluisje geïsoleerd ligt van de rest van de watergangen, zijn geen beschermde vissoorten aangetroffen tijdens gericht onderzoek. Wel wordt aanbevolen om de sloot zodanig te dempen dat aanwezige soorten kunnen ontsnappen.

Wel zijn in een nabijgelegen watergang exemplaren van de beschermde kleine modderkruiper aangetroffen. Ook andere beschermde vissoorten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Als naast het dempen van het doodlopende slootje in deelgebied 2, ook nog andere sloten moeten worden gedempt, kunnen effecten niet op voorhand worden uitgesloten.

4.3 CONSEQUENTIES

Onderstaand worden de consequenties van de voorgenomen ingreep uitgewerkt. De eerste paragraaf geldt voor alle deelgebieden. Daaronder wordt per deelgebied uitgewerkt welke specifieke voorwaarden van toepassing zijn.

4.3.1 *Alle deelgebieden*

Natuurbeschermingwet 1998

Er zijn geen procedurele gevolgen te verwachten in het kader van de Natuurbeschermingwet 1998.

EHS

Er zijn geen effecten op de EHS te verwachten.

Flora- en faunawet.

Twee voorwaarden uit de Flora- en faunawet zijn altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden (kappen, rooien, slopen en grondbewerking) dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels), mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
  - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
  - Het dempen in één richting, richting een open watergang+
  - het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

Verder wordt vanwege het mogelijk voorkomen van de rugstreeppad in de omgeving aanbevolen de deelgebieden niet langer dan noodzakelijk braak te laten liggen. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar de zomer en nazomer. Indien hier niet aan kan worden voldaan zijn extra maatregelen aan te bevelen om kolonisatie te voorkomen.

4.3.2 **Deelgebied 1**

In deelgebied 1 zijn geen verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten te verwachten. Wel kunnen er vleermuizen, roofvogels en uilen foerageren. Voor vleermuizen, zal dit in de toekomst ook mogelijk zijn. Voor de meeste roofvogels en uilen is verder de actieradius groot genoeg voor alternatieve foerageergebieden. Voor de steenuil is dit niet het geval. Daarom is nader onderzoek nodig naar deze soort:

- Steenuil (tabel 3 Flora- en faunawet en Vogelrichtlijn); nader onderzoek kan in de periode februari tot half april worden uitgevoerd.

4.3.3 **Deelgebied 2**

In deelgebied 2 zijn geen verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten te verwachten. Wel kunnen er vleermuizen, roofvogels en uilen foerageren. Voor vleermuizen, zal dit in de toekomst ook mogelijk zijn. Voor de meeste roofvogels en uilen is verder de actieradius groot genoeg voor alternatieve foerageergebieden. Voor de steenuil is dit niet het geval. Daarom is nader onderzoek nodig naar deze soort:

- Steenuil (tabel 3 Flora- en faunawet en Vogelrichtlijn); nader onderzoek kan in de periode februari tot half april worden uitgevoerd.

4.3.4 **Deelgebied 3**

In deelgebied 3 staan enkele bomen die potentieel geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Verder kunnen er vleermuizen, roofvogels en uilen foerageren. Voor vleermuizen, zal dit in de toekomst ook mogelijk zijn. Voor de meeste roofvogels en uilen is verder de actieradius groot genoeg voor alternatieve foerageergebieden. Voor de steenuil is dit niet het geval. Daarom is nader onderzoek nodig naar deze soort:

- Steenuil (tabel 3 Flora- en faunawet en Vogelrichtlijn); nader onderzoek kan in de periode februari tot half april worden uitgevoerd.

Verder is nader onderzoek nodig naar vleermuizen als één of meerdere van de oude bomen worden gekapt. De jongere exemplaren (stamdoorsnede minder dan 30 cm.) zijn niet geschikt voor vleermuizen.

- Vleermuizen (tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrictlijn); zomer- en najaarsverblijfplaatsen van boombewonende soorten. Nader onderzoek moet tussen begin juni en half juli (kraamkolonies) en in augustus en september (paarplaatsen) worden uitgevoerd.

4.3.5 **Deelgebied 4**

In deelgebied 4 zijn geen verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten te verwachten. Wel kunnen er vleermuizen, roofvogels en uilen foerageren. Voor vleermuizen, zal dit in de toekomst ook mogelijk zijn. Voor de meeste roofvogels en uilen is verder de actieradius groot genoeg voor alternatieve foerageergebieden. Voor de steenuil is dit niet het geval. Daarom is nader onderzoek nodig naar deze soort:

- Steenuil (tabel 3 Flora- en faunawet en Vogelrichtlijn); nader onderzoek kan in de periode februari tot half april worden uitgevoerd.

4.3.6 **Deelgebied 5**

Deelgebied 5 wijkt af van de andere deelgebieden door de huidige bebouwde en verharde staat. In de bebouwing kunnen echter verblijfplaatsen van vleermuizen niet op voorhand worden uitgesloten.

Vleermuizen (tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrictlijn); zomer- en najaarsverblijfplaatsen van gebouw/boombewonende soorten. Nader onderzoek moet tussen begin juni en half juli (kraamkolonies) en in augustus en september (paarplaatsen) worden uitgevoerd.

4.3.7 **Deelgebied 6**

In deelgebied 6 zijn gezien de ligging tussen bebouwing en het beheer als gazon, geen beschermde soorten te verwachten. Indien rekening wordt gehouden met de voorwaarden met betrekking tot de zorgplicht en het broedseizoen zijn er geen belemmeringen voor de plannen in dit deelgebied vanuit natuur wet- en regelgeving.

4.4 **AANBEVELINGEN**

Er zijn vanuit een ecologisch oogpunt vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de beoogde inrichting:

- Handhaaf de aanwezige oudere bomen (lindes en paardenkastanjes) in deelgebied 3. Het duurt vele tientallen jaren voordat deze weer eenzelfde beeldbepalende functie en functie voor natuurwaarden hebben.
- Nieuw te bouwen gebouwen kunnen geschikt gemaakt kunnen worden voor vleermuizen door op een hoogte van 2,5 meter en hoger, open stootvoegen aan te brengen en eventueel door het aanbrengen van vleermuiskasten in de spouw.
- Het ophangen van nestkasten of het gebruik van neststenen voor onder huismus en gierzwaluw kan voor deze soorten een positief effect hebben in deze omgeving met veel geschikt leefgebied.
- Verder kunnen voor huismussen vogelvides in plaats van vogelschroot worden gebruikt.
- Het flauw afwerken van taluds van watergangen en het aanbrengen van plas/drasbermen bieden een ecologische meerwaarde.
- Het extensief beheer van bermen geeft insecten en hun predatoren een betere leefomgeving in de wijk.

BIJLAGE 1: LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S e.a., 1992, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht,.

Helmer, W., Limpens, H.J.G.A. en Bongers., W., 1^e versie 1988, Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuissoorten met behulp van bat-detectors, Stichting vleermuis-onderzoek (dr. L. Bels stichting).

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997; Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNV Uitgeverij.

Ministerie van LNV, Dienst Regelingen, 2009; Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten, Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Ministerie van LNV, Concept - Hoofdlijnen begrenzing en selectie Natura 2000-gebieden, november 2005.

Ravon, 2006, Het waarnemen van zoetwatervissen, Stichting Ravon, Nijmegen.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Websites:

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.natuurloket.nl

www.vogelbescherming.nl

www.minlnv.nl